

Балдич Станіслав

студентка,

Грабар Катерина

студентка

Західноукраїнський національний університет

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ КРЕАТИВНОГО ОБЛІКУ

Креативну облікову практику доцільно визнати одним із найбільш поширених законних інструментів коригування фінансових результатів діяльності підприємства, відображених у звітності, для формування певного ефекту для стейкхолдерів.

Означена проблематика набула суттєвої актуалізації, згідно досліджень Царук В.Ю., «на початку XXI століття у результаті всесвітньо-відомих корпоративних скандалів з такими компаніями як Enron, Worldcom, Adelphia, Parmalat та іншими, що стало однією з основних передумов втрати довіри до бухгалтерської професії і що призвело до багаточисельних переглядів ролі аудиторського комітету, окремих аудиторів, бухгалтерів, члени Ради директорів в діяльності корпоративних структур» [4, с. 38].

Цей аргумент підтверджується Дж. Арасом і Д. Кроутером, які стверджують, що «основною причиною краху корпорацій стали проблеми з бухгалтерським обліком, аудитом та очікуваннями людей» [1, с. 315].

У результаті можна припустити, що існуючі системи бухгалтерського обліку, які постійно змінюються, створені більше для захисту інтересів бізнесу, ніж інтересів його власників або суспільства.

Доречно наголосити на позиції Бруханського Р.Ф., який стверджує, що «залежно від виявлених змін зовнішнього бізнес-середовища підприємство повинно застосовувати адекватні реакції. Несвоечасність чи відсутність адаптивних дій безумовно спричинить проблеми діяльності, збільшить бізнес-ризики і посилить загрозу банкрутства» [3, с. 33].

Щоб вирішити проблеми у сферах корпоративного управління та креативного бухгалтерського обліку, виявлені в результаті згаданих вище корпоративних банкрутств, у 2002 році Сполучені Штати Америки прийняли «закон Сарбейнса-Окслі», який встановив концептуальні принципи для всіх американських компаній щодо котирування своїх акцій на фондовій біржі, і сприяв зменшенню ймовірності того, що менеджери будуть використовувати креативні практики в системі бухгалтерського обліку.

Загалом мета креативного обліку полягає в тому, щоб штучно збільшити або зменшити прибуток підприємства на основі існуючих можливостей відображення бухгалтерського обліку або варіантів оцінки, наведених у системі стандартів бухгалтерського обліку. Використовуючи інструменти управління підприємством, шляхом реалізації механізмів професійного судження, є можливість знизити ризики інвестора, що виникають внаслідок креативних маніпуляцій з боку менеджерів та забезпечити формування фінансової звітності, яка відображає реальний стан і результати діяльності компанії.

У той же час, як стверджують Владу А. і Матіш Д., хоча в останнім часом «було впроваджено багато механізмів корпоративного управління, спрямованих на покращення обліку, аудиту та регулювання корпоративного управління з метою поетапного подолання проблем, пов'язаних з опортуністичною поведінкою, існуючу

битву корпоративного управління з креативним обліком слід розглядати як двосторонній меч: деякі функції корпоративного управління, такі як незалежна Рада директорів, намагатимуться обмежити його виникнення, поки інші властивості, такі як пакети винагороди керівництва, будуть надихати на це» [2, с. 343].

У результаті, для комплексного подолання проблематики креативного обліку необхідно знайти оптимальний набір креативних інструментів управління, який зможе не тільки сприяти підвищенню його ефективності, але й мінімізувати асиметрію облікової інформації між акціонерами, менеджерами різних рівнів, радою директорів.

Взаємозв'язок між корпоративним управлінням і креативним бухгалтерським обліком можна більш детально пояснити за допомогою агентської теорії, яка описує конфлікти, що виникають, коли власники відокремлені від керівництва компанії. Виникнення конфліктів пов'язане з розбіжністю їх інтересів у максимізації прибутку, що є основною причиною використання менеджерами креативних методів бухгалтерського обліку. Загалом, система бухгалтерського обліку компанії є важливим джерелом інформації для ефективної реалізації механізмів управління та допомагає мінімізувати наслідки агентських проблем.

Список використаних джерел

1. Aras G., Crowther D. Global Perspectives on Corporate Governance and CSR. Gower Publishing, Ltd., 2009. 341 p.
2. Vladu A.B., Mătiș D. Corporate governance and creative accounting: two concepts strongly connected? Some interesting insights highlighted by constructing the internal history of a literature. *Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica*. 2010. № 12. 332-342.
3. Бруханський Р.Ф. Модернізація обліково-інформаційного забезпечення стратегічного менеджменту сільськогосподарських підприємств : колективна монографія : у 2-х т. Дніпропетровськ : Герда, 2013. С. 21-34.
4. Царук В.Ю. Теорія і методологія обліку і аналізу в системі корпоративного управління : монографія. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2020. 404 с.